

Gemmenich. Q 251. (St.)

1. wenda hondēr ma stutſo. gol-of: ky. hondēf.
2. ze:nt ha:nts ban
3. mins VRφ:nt es ju:o da blo:ma nat ma. ka-of
4. hatr blo:ma boj-ato
5. nu:w-of: hydajozda:x. Spēn zo mer mu:r
6. mi:t masior
7. jra:va ez su:R we:R
8. optet-of: optat-sef kre:xto z boj-molt
9. bruo
10. dar skimr hadnd splet-of: spletr (2)
11. ejana venr // ww: temara //
12. dar sejsma:n legda zirxta lepa:a:f
13. en di fa:brig es ne:ks ta xi:r
14. horm he:i ke:yh-of: hens (dim.)
15. mas jip. sdas fir:R jla:XR bir:R - gleskora-en pe:nt (arch.) - en snel - z haeska (1/2 l.)
16. // dar wi:t (de waard).
17. brendur s twa:i kilo zu:R ku:so
18. zo handan hondr vo:f dre:t tar wi:n
19. jdro:yhkr
20. zo dranda mi:f midana tyl
21. irx han xi kne:i jaz:r
22. fastelv:arvnt es ne:t mi:r jari:r
23. eg ben Vru:R dadax ne:t met hoe:n jajagabe:z
24. ex hanot ne:t jadu:r wetsta
25. we: hadat-of: we: hatat-jadu:r de: wata.
26. a: kφ:nt
27. Spen-Spēnjawφp - ragelol n.b.
28. m hap - ba:n - fla:w (= [suy:l] *schewil*)
29. bana:ut-of: bana:ut we:Ram - do:mp-varvi:t (= lang) - wzj-benata (enk dar benat) - sampoljo:n - ha:x-VRA:S-of: kwakfr:s - pi:pol
30. de. ki:zl ha:zdazphi:t bra:t
31. datsa xi:v anat ha:w a. von
32. irx wz:tox pi:la je:va
33. enola:nt let foe:l a:w sefer a. vber:ek
34. a exans ja**E**ta wu:da // ma bet (een beet) //
35. jet mēg ens twaj brij stij-brij-er - et brijtsta
36. dat en hma:l-of: dat monymen. nt (jonger) ste:t ne:t mi:r
37. de. ma:n hada le:va wina ju:ta he:R
38. dar dy:val es ne:t ejana hemel ble:va
39. da su:lkener zont metar li:Rer aja me:R zwe-of: jawest
40. ex hane:t ko:ma io ix predbe-of: ben-VI:dax (van een werk: klaar)
41. ot fo:R dre:ykt-of: zypt-je:R lenzame:l-jadr:yk
42. z hane:t wi:raka ju:R z hot h:spin
43. dejana-of: ma:gona ste:l en de. be:sem
44. ne: ma ke:golt ne:t mi:r
45. her: i handagal twa:i mo:R jaRo:pa
46. di per:R es ne:t li:p-z des nurgana h:I:andre.
47. z zont no jave:lt
48. z hademat ot jaholop-of: jaho:pa xi:f:lt yut ta we:rapa-of: troptaklopa
49. z zalot z le:va ne:t wi:t breyo
50. zesta heelvda van hoe:R melok hui:t
51. dar ma:n mot si:y VRU:w baftza
52. z des jari:rlax ejn seldta zwemr
53. da maksx wixtx-of: de mak foe:l boha:- φmdata ste:rag es
54. VI:R mota da heelvda da:va ha:en di:R di andar
55. helobos tabbed opta he:va
56. oza my: R ez zua vet wi:R VE:Rro
57. z Spēn obstwitsa voer en wedensaf
58. dar bo:mjertrna wet dar bo:m frislo
59. ma: gofsta da V:nstar tu
60. ot gentant selana: voe:R da VR:m es (= tweede mes!) - da φtta mes selo (= kleine klok) - luoga (Luiden v. grote klok) - da hu:m es - dar xe:n (la) - VI:sper

51. betſpreč - VRφ:safli:m - ſpre.jr - me: ſſpre.jr
 flata ſpre.jr ("koetaarten") - utare ſpre.jr
 (= "ausdehnen") - pre:t mə:ka - on ta:t (arch.)
 of: on boteram mə:ka - of: ſme:ra
 52. di VRU w hatax te ho:ra lɔ:ta ſnija - of:
 lɔ:ta 'aſnija (: helemaal aſn.)
 53. xinga pap had om xes jo:r la:nk noſen
 ſuel lɔ:ta ju:
 54. ex hanomafjär: na æx ſpi:z - of: æx ſpi:z -
 aja wa:ter t̄ ju:
 55. gri:s Renja (vaarzen) - of: vi:zə (halfdot)
 vaarsjal worden) xi:t manir:t fe:lendes
 je:rant
 56. i:da pøt ha:nt ne:t vœ:l wi:t -
 57. der ſt:at ſc:t neva ſjana u:vant - ma hi:t
 58. ejona mi:ts erat nu:t ta:ho:t veer metar
 ba:l ta ſpe:lō
 59. di k:at ſq:it:a klo:z lext
 60. achruk: at pøt ejona ſluts
 61. VRφ:jär ku:amdaR jekas jo:r he:i no da
 ke:rmes
 62. der pa:tar x:t dada:ra herojt
 onfe:lb:a:R ei
 63. do:w xo:xs mex: wa:l me:of: evol - do:w
 x:t:ts neks
 64. do: ſwelbara ko:ma hos: of: ko:ma ſe:rk
 65. je:sta (enk) - of: jø:der (meew) hy:ne:t
 ka:ta
 66. I:at x:e:i o:x fe:R k:as
 67. xinga mo:to:R es kapot - a hent fa:s
 68. hy: wɔ:ra nəwer:mo da:x en der u:vant
 ei du:s - of: es mel
 69. dat jø:nska løpt berbas
 70. stekana ba:en di han
 71. ex wø:l datær faktø:k ma bre:fbre:t
 72. ex: ha hatpig (physisch) - at donjam le:t (fig.)
 73. ex: kane:t met krake:lar φmju:
 74. no:daR hafest:t ſjønt forat pi:t ejangj
 ka:R ſpanz
 75. ex han fi:bär at fan voer da no:n a:
 76. der jor vander kopen ex: ſaldat ſjøwest
 77. kønder mæ:ne:t ka:q:z ſuna řa:mi:kø:
 of: na ſtelma:kø ſun:t - ma bø:
 78. di ru:za han:t lan dñ:n
 79. do: gld:vx neks fa:je: wv:at
 80. tke:ŋk wɔ:R atu:t - i:xat han høra dø:po
 81. xig or:w: en u:vra lo:po
 82. ha:R me:døkø es no:jana bø:ſjøfa:z
 meda køra:ka voer bromølo tø:pøkø
 83. a deken ſpru:et utan li:jø
 84. a ſkre:ida hi:t:l - of: a bøgda
 85. da lyj ſu:zta: - of: tfo:k ſu:z t ne:k andas
 E:s jø:ld en rø:kdo:m
 86. høna mo:at es dvy: fadu:z
 87. de. wɔ:χ løpt ſe:f - daderara φmwe:χ
 do:oba:
 88. i:x jo:l m kleny drom vier der kleny
 89. der bog es ka'pot ſjana waila m
 ku:af a:ffø ſle:kt hat
 90. xi:kle: li:øſa wɔ:R høet en jo:t
 91. xdes jo:t ejan ſe:m - bi:at øtor - t be:ta
 92. ma ſøts mot jo:t høna φ:q:z - of:
 meka - of: tsu:la
 93. xø:g ens no myø hø:t
 94. i:x we:t ne:t uu:χamotsø:ka
 95. ma kø:la kelder es jo:t fe:rad be:R
 96. ex mo:s o:szblo:t dRø:nykø φm ſte:kø:kø
 ta wi:da
 97. eg modødøfø:t fo:R ejona ſta:l dra:ga:
 of: va:ra
 98. myø bro:R wɔ:R mφ:
 99. der melagsma:n mægdana ſru:to bu:R
 100. di boter me:lag er døn en ſu:R -
 ſeksatrkø:kø met

101. vār hāna de. pāts en an stānt tumā.ka
102. ma kaneks yanām xa:gā - jānaā^u (secund)
103. dā kā:nt ni:an minyt ta spi:²
104. en ita.lī zā:nt vul'ka.na berākt di
vy:R spājo
105. dā.lāsta tropā dājo
106. e**lō**:m hanx spāk fajen brāk' a:**fjā**va:ra
107. dā modens os fāla kāka-of.bāxiā²
bō:m
108. dā es fa lā:ra kā:ma med a janss byl jā:lt
109. dā dā:R es u:t bō:kāho:t jāmaā,kt
110. mā jātro,^u "dā Vāro," mot ni:āna hāna
111. he:i hanx jā:s jāzet onāer zā:m
wā:R ne:t jā:t
112. dā dā browā rā:t tāxā nāxā tā dy:R
voāta vowā
113. bārkā-ig bārkā-doā bāks-hā² bākkā-
bāktā.Vā² bārkā-ig bāks-kā-doā bāks-
hā² bāks-kā.Vā² bāks-kā-vākhantjā bāks-kā
114. bejo-of.be:na-eg bejo-of.eg bejo-n-d
oā bāpts-hā² bāpt-Vā² bājo-of.be:na.
bejo-of.be:na var-ig but-ig ha
jāba-bāta xā:X
115. tezana kānyā metana fāja-of.bezā
klejt metera fājt
116. he:jobāna ma:t hāndar a:jāha:
117. dā hat xāra:t dādaādamā
118. dā ma:t-of.st denāmetā (jonger) xā:ta
hāfrā:t
119. dā wā:ra vo:t pāri:zz
120. onder de.ē:k lāps vo:t I.ākerā
121. tāwa:ta rā:t jā:t snāk kāzā-t kāzāxātat
122. thāffes nāxā jā:nt lesāko:m a:**fjā**met
123. majone:s ma: kāka metārdā:t vanā dā
124. dadāphā māks hāndā.slā² tā wa:zz
125. dā dā pastu.R hat jāws wā:n
126. dā dā:t hā:s es a:**fjā**brā:nt
127. dā melākrā sprāitā u:tarny:R vanda kā:
128. dā kā:stor selā fer dā kāysbāronā
129. dā ERām - of.dā bā:m vanda supā kā:R
bā:g onder dā lā:s
130. dā tāz:i dyātsā kāu:mconāru:t
131. xā ha:nanā swāden bā:fjāho:wz
132. dā sā:s es ne:t jā:t jāhongā-of.zā
es jāeton
133. dā sā:s lit huāx - dāk
134. a dezan erixāle:t dādezetā exāne:t mi:z
jāxiāz han
135. njā.p:R wet no:u mā:nā nāoj*ī* stat
136. duāz-igtonatā doā:tet-hā² de:tat-
Vā² dā:nb-dāzā dā:t-xā dā:nt-igtonat-
doā donāst-hā² donāst-Vā² donānat-
dāzā donādat-Xā² donānat-dā igtot-
donā hā² mer- donā Xā² at mer
137. dā:p:z-do:pma:nāntālā-do:pste:n-
saldo:ts
138. dāre:js-z dāre:js-z dālosā a:hat jādre:js
of.jadāre:js
139. bāya-ig bāya-duā bāya-hā² bent-Vā²
bāya-dāzā bent-Xā² bāya-bentā bāya
hā²-ig ha:jāboya
140. dāhole landmaten: mā.Rajā-z hāndar
141. dāhole Waternamen: dā xā² (verdwonen
beckje in De Kerkstraat)- dā bā:X

De naam van deze gemeente in haar eigen dialekt is : jōrmolejx

De inwoners heten: jōrmolejor

De bijnaam van de inwoners huide: de besemkramers (de bezemkramers)

staatkcal inwoners op 31-12-47: 2347

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn: tōrap - tarstra:tə (terstraeten) -
ta:ra:sə: (tersassen) - vnlkerich (Volkerich) - batzoldor (Batzelaer) - nu. voldor (Nouvelaar) -
sle:fme:lə (Schleifmühle) - oban stey (Steine) - skubol (Schroubbel) - belvij (Belle-vue).

Het dialect vertoont weinig of geen lokale verschillen. De taal der boeren is ouder
wester, die van de werklieden staat meer onder Waalse of Duitse invloed. Vroeger vonden
vele arbeiders werk te Aken, nu is dat erg verminderd en trekken Luik, Verviers, Kelmis,
Elbontzen en Welkenraedt de betrekkelijk talrijke Gemmenicher werklui aan. De meerdere
heid leeft van veeteelt.

Zegslieden. 1. Etienne Glas; 41 j.; hier geb.; onderwijzer, heeft behalve zijn studiejaren
steeds hier verbleven. V. van hier, M. van Moerschet, spreekt het plaatselijk dialect met zijn
plaatsverhebbende dorpsgenoten.

2. Rodolphe Kraant; 22 j.; hier geb.; brievenbesteller, verbleef steeds hier; V. en M.
van hier, spreekt buiten de dienst steeds het plaatselijk dialect.